

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи
_____ О.А. Лагоднюк
" ____ " _____ 2017 р.

06-01-35

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

Основи наукових досліджень
BASES OF SCIENTIFIC RESEARCHES

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»

Specialty 076 “Entrepreneurship, trade and
stock-taking activity”

Робоча програма «Основи наукових досліджень» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Рівне: НУВГП, 2017. – 13 с.

Розробники: Красовська Ю.В., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства;
Ковшун Н.Е., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економіки підприємства

Протокол від "14" вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри
економіки підприємства _____ Кушнір Н.Б.
" __ " _____ 2017 року

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Протокол від "15" вересня 2017 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ Кузнецова Т.В.
" __ " _____ 2017 року

© Красовська Ю.В.
Ковшун Н.Е., 2017
© НУВГП, 2017

ВСТУП

Анотація

Підвищення вимог до підготовки фахівців з економіки підприємства вимагає відповідного теоретичного і методичного забезпечення науково-дослідницької діяльності студентів.

Успішне володіння навичками дослідження та творчої роботи студентами допомагає їм порівняно легко включитися у професійну діяльність, переводити наукові знання в площину практичного використання. У зв'язку з цим до навчальних планів вищих навчальних закладів включено навчальну дисципліну з основ наукових досліджень, введено елементи наукової творчості у фундаментальні, професійно-орієнтовані та спеціальні дисципліни. Для студентів провідні вчені вищих навчальних закладів читають лекції з організації та методики науково-дослідницької діяльності, культури наукових досліджень та їх методології.

Ключові слова: наука, наукові дослідження, методи наукових досліджень, методологія наукового дослідження, наукова гіпотеза, обґрунтування теми дослідження, економічна ефективність дослідження

Abstract

Increasing the requirements for the training of specialists in the economy of an enterprise requires an appropriate theoretical and methodological support for students' research activities.

Students' successful skills in research and creative work help them become relatively easy to engage in professional activities, translate scientific knowledge into practical use. In this regard, the curriculum of higher educational institutions includes a discipline on the basis of scientific research, introduced elements of scientific creativity in the fundamental, professionally oriented and special disciplines. For students, leading scholars of higher education teach lectures on the organization and methods of research activities, the culture of scientific research and their methodology.

Key words: Science, scientific researches, methods of scientific research, methodology of scientific research, scientific hypothesis, substantiation of research topic, economic efficiency of research

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна	заочна
		форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 “Управління та адміністрування”	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: –		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		3-й	4-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5	Рівень вищої освіти: бакалавр	22 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		78 год.	112 год.
		Індивідуальні завдання:	
		–	–
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи студентів становить:

для денної форми навчання – 35 % до 65%.

для заочної форми навчання – 7% до 93%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Основи наукових досліджень» ознайомлення студентів з наукою як сферою людської діяльності, оволодіння методологією наукового пошуку, вивчення сучасних методів та засобів наукових досліджень, прийомів організації науково-дослідних робіт. Вивчення основ наукових досліджень сприятиме не тільки розширенню загального наукового світогляду й ерудиції студентів, а й кращому засвоєнню ними низки інших навчальних дисциплін.

Завдання дисципліни «Основи наукових досліджень» – навчити студентів:

- методології і методам наукових досліджень в економіці;
- методам індивідуальної і колективної генерації ідей;
- прийомам логічного і латерального мислення;
- методам раціонального підбору, читання і конспектування наукової літератури;
- підготовці рефератів, наукових доповідей, статей та звітів;
- методам публічного виступу;
- підготовці і написанню курсових і випускних кваліфікаційних робіт.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати:

- загальну методику наукової діяльності;
- технологію роботи над науковою темою;
- порядок підготовки рукопису наукової роботи;
- основні вимоги до оформлення наукової роботи;

вміти:

- володіти методами і формами проведення наукового дослідження;
- використовувати набуті навички щодо сучасного інструментарію проведення наукового дослідження;
- пояснити феномен науки, її роль в розвитку сучасного суспільства;
- опанувати навички наукового дослідження;
- набуті навичок використання основних форм і механізмів нових результатів в науковій діяльності;
- використовувати отримані знання при підготовці самостійної наукової теми дослідження.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологія та методи проведення наукових досліджень

Тема 1. Загальні відомості про науку.

Основні етапи розвитку науки. Поняття про наукознавство. Науково-

технічна діяльність. Наука як об'єкт управління. Прогнозування та програмування досліджень.

Тема 2. Наукова діяльність в Україні.

Організація наукової діяльності в Україні. Цілі та напрями державної політики в науковій та науково-практичній діяльності. Національна академія наук України. Структура та класифікація наук. Наукова та науково-технічна діяльність в системі вищої освіти.

Тема 3. Основи методології наукових досліджень.

Наука як система знань. Методологія наукового пошуку. Методи наукового дослідження. Теоретичні методи наукових досліджень. Емпіричні методи наукових досліджень. Категоріальний апарат наукового дослідження.

Тема 4. Основні етапи наукового дослідження.

Класифікація і види наукових досліджень. Вибір напрямку дослідження та попередні розрахунки. Пошук наукової інформації та робота з джерелами. Послідовність та етапи виконання наукових досліджень. Вибір і оцінка теми наукового дослідження. Економічне обґрунтування наукової теми. Розробка технічного завдання. Проведення наукового дослідження. Поняття про патентні дослідження.

Тема 5. Основні види студентських наукових досліджень.

Види науково-дослідної продукції. Реферативний виклад матеріалу. Індивідуальне навчально-дослідне завдання. Курсова робота (проект). Дипломна робота (проект). Магістерська робота.

Змістовий модуль 2. Організація наукових досліджень.

Тема 6. Теоретичні та експериментальні дослідження.

Особливості теоретичних досліджень. Сутність та види наукового експерименту. Методологія експериментальних досліджень. Використання комп'ютерних технологій в наукових дослідженнях.

Тема 7. Оформлення результатів наукового дослідження.

Оформлення та затвердження наукового звіту. Оформлення бібліографічного опису. Мова та стиль наукового дослідження. Оформлення заявок на винаходи. Захист авторських прав. Боротьба з академічним плагіатом. Етика дослідника.

Тема 8. Впровадження та ефективність наукових досліджень.

Апробація та впровадження результатів наукового дослідження. Критерії ефективності наукових досліджень. Економічна ефективність впровадження науково-технічних розробок.

Тема 9. Особливості наукових досліджень в ринковій економіці.

Економічна наука як система. Організація економічних досліджень. Інформаційне забезпечення економічних досліджень. Методи наукових досліджень в економіці. Організація наукової роботи студентів економічних спеціальностей.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Методологія та методи проведення наукових досліджень												
Тема 1. Загальні відомості про науку.	11	2	1	-	-	8	12	-	-	-	-	12
Тема 2. Наукова діяльність в Україні.	11	2	1	-	-	8	12	-	-	-	-	12
Тема 3. Основи методології наукових досліджень.	14	2	4	-	-	8	13	1	-	-	-	12
Тема 4. Основні етапи наукового дослідження.	14	4	2	-	-	8	13	1	-	-	-	12
Тема 5. Основні види студентських наукових досліджень.	12	2	2	-	-	8	14	-	2	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	62	12	10	-	-	40	64	2	2	-	-	60
Змістовий модуль 2. Організація наукових досліджень.												
Тема 6. Теоретичні та експериментальні дослідження.	15	2	4	-	-	9	14	-	1	-	-	13
Тема 7. Оформлення результатів наукового дослідження.	13	2	2	-	-	9	13	-	-	-	-	13

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 8. Впровадження та ефективність наукових досліджень.	14	2	2	-	-	10	14	-	1	-	-	13
Тема 9. Особливості наукових досліджень в ринковій економіці.	16	4	2	-	-	10	15	-	2	-	-	13
Разом за змістовим модулем 2	58	10	10	-	-	38	56	-	4	-	-	52
Модуль 2												
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	22	20	-	-	78	120	2	6	-	-	112

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
		форма навчання	
1	Тема 1. Загальні відомості про науку.	1	-
2	Тема 2. Наукова діяльність в Україні.	1	-
3	Тема 3. Основи методології наукових досліджень.	4	-
4	Тема 4. Основні етапи наукового дослідження.	2	-
5	Тема 5. Основні види студентських наукових досліджень.	2	2
6	Тема 6. Теоретичні та експериментальні дослідження.	4	1
7	Тема 7. Оформлення результатів наукового дослідження.	2	-
8	Тема 8. Впровадження та ефективність наукових досліджень.	2	1
9	Тема 9. Особливості наукових досліджень в ринковій економіці.	2	2
Разом		20	6

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 0,5 год/1 год занять (0,5 x 42) – 21 год.

Підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит ЄКТС (6 x 4) – 24 год.

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях – 33 год.

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
		форма навчання	
1.	Тема 1. Загальні відомості про науку.	8	12
2.	Тема 2. Наукова діяльність в Україні.	8	12
3.	Тема 3. Основи методології наукових досліджень.	8	12
4.	Тема 4. Основні етапи наукового дослідження.	8	12
5.	Тема 5. Основні види студентських наукових досліджень.	8	12
6.	Тема 6. Теоретичні та експериментальні дослідження.	9	13
7.	Тема 7. Оформлення результатів наукового дослідження.	9	13
8.	Тема 8. Впровадження та ефективність наукових досліджень.	10	13
9.	Тема 9. Особливості наукових досліджень в ринковій економіці.	10	13
	Разом	78	112

7. Методи навчання

Вивчення дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання.

Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом. На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі, наближені до реальних ситуацій. Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

8. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовується оцінювання знань за наступними видами робіт:

- перегляд конспекту;
- поточне тестування та опитування;
- усне опитування;
- підсумкове тестування з кожного змістового модуля;
- перевірка виконаних практичних завдань;
- підготовка та презентація реферату, міні лекції;
- підготовка до видання наукових статей, тез для участі в конференціях
- участь у конкурсах та олімпіадах..

Усі форми контролю включені до 100-бальної шкали оцінювання.

1. Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, розрахунково-графічна робота, результати самостійної роботи студентів) проводиться за наступними критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
4	12	12	12	12	12	12	12	12	

T1, T2... T9 — теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для заліку
90–100	зараховано
82–89	
74–81	
64–73	
60–63	
35–59	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій (*у електронному і паперовому носіїві*) по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення.

2. Пакети тестових завдань по кожній темі і в цілому по всьому курсу дисципліни.

3. 06-01-164 Ковшун, Н. Е., Збагерська, Н. В., Левун, О. І. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Основи наукових досліджень» для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» денної, інтегрованої та заочної форми навчання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/5763/>

4. 06-01-163 Ковшун, Н. Е., Левун, О. І. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Основи наукових досліджень» для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» денної, інтегрованої та заочної форми навчання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/5629/1/06-01-163.pdf>

10. Рекомендована література

Базова

1. Гордійчук А.С., Стахів О.А. Основи наукових досліджень: навч. посібник. – Рівне. – НУВГП, 2008 – 331 с.
2. Ростовський В.С., Дібрівська Н.В. Основи наукових досліджень і технічної творчості: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 296 с.
3. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: навч. посібник.. – К.: Слово, 2009. – 240 с.

Допоміжна

1. Арутюнов В. Х., Мішин В.М., Свінціцький В.М. Методологія соціально-економічного пізнання: навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 204 с.
2. Кір'янов В.М. Основи наукових досліджень: навч. Посібник для економічних спеціальностей. – Рівне: НУВГП, 2008. – 286 с.
3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник – К.: «Кондор», 2009. – 206 с.
4. Макогон Ю.В., Пилипенко В.В. Основи наукових досліджень в економіці: навч. посіб.- 2 вид. – Донецьк: Альфа-прес, 2007. – 144 с.
5. Прятницька – Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 116с.
6. Тимейчук О.Ю., Кузьменко В.М., Тимейчук Т.Б. Інформаційні системи та математичні методи наукових досліджень: навч. посібник. – Рівне: НУВГП, 2011. – 117 с.
7. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підручник. – 3-тє вид. – К.: Знання-Прес, 2003. – 295с.

Електронний репозиторій НУВГП

1. 06-01-164 Ковшун, Н. Е., Збагерська, Н. В., Левун, О. І. (2013) Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Основи наукових досліджень» для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» денної, інтегрованої та заочної форми навчання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/5763/>
2. 06-01-163 Ковшун, Н. Е., Левун, О. І. (2013) Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Основи наукових досліджень» для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» денної, інтегрованої та заочної форми навчання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/5629/1/06-01-163.pdf>

11. Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://www.rada.kiev.ua/>

3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

5. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libr.rv.ua/>

6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>

7. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).